

Задільщовицькі надри

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова.

№ 14(217) Вівторок, 20 квітня 1948 р. Безплатно

СТУДЕНТСТВО ЗВІТУЄ

Друга загальноміська студентська конференція, яка зараз проходить в нашому місті—це велика подія в житті студентів. В цей час одеське студентство звітує перед народом і партією за свою науково-дослідну роботу, демонструє свої досягнення в найрізноманітніших галузях знань.

Конференція з'являється також великим мобілізуючим стимулом: вона підсумує наслідки роботи нашої наукової молоді протягом цього учбового року і накреслила шляхи подальшого піднесення наукової діяльності студентства. Вона поставить бойові завдання перед підростаючим поколінням майбутніх вчених, яким належить рухати далі вперед радянську науку.

Як відрадне явище треба відзначити, що студентство нашого Університету бере активну участь в конференції. Із 133 доповідей, які будуть на ній заслухані, 29 доповідей буде прочитано нашими студентами. Серед них такі, як доповідь студента III курсу історичного факультету Розенберга на тему „Про характер протиріч у радянському суспільнстві та шляхи їх розрішення“, студентки III к. економічного факультету Баркан—„Фінансовий капітал і фінансова олігархія в США“, студентки III курсу хімічного факультету Луньонок—„Електронна теорія в органічній хімії та роль російських і радянських вчених в її створенні“, студентки V курсу біологічного факультету Янковської—„Фауна Хаджібейського лиману“ та багато інших. Всі ці доповіді висвітлюють важливі і актуальні наукові питання.

Досить велика кількість доповідей, представлених студентами нашого вузу на міську наукову конференцію—це показник роботи студентських наукових гуртків і кафедр Університету,

які у II семестрі значно поживили свою діяльність. У нас регулярно працювали понад 40 наукових гуртків, вони охоплювали біля 900 студентів. На засіданнях гуртків було заслухано і обговорено 252 доповіді на важливі наукові теми.

Все це свідчить про те, що студентська молодь нашого Університету глибоко підіважиться сучасними науковими проблемами і намагається внести свій вклад в скарбницю радянської науки. Найкраще працювали наукові гурткі на історичному і хімічному факультетах. Вони й найбільше виставили доповідачів на конференцію.

Однак, визнаючи досягнення в роботі студентських наукових гуртків, слід зауважити, що ці досягнення могли б бути ще більшими, якби всі гуртки і кафедри покращили свою роботу в однаковій мірі. На жаль, у цьому відношенні ще не ліквідовані всі хиби. Окрім кафедр недостатньо керували студентськими науковими гуртками, в наслідок чого деякі гурткі працювали несистематично і результати їх наукової роботи надто бідні. Це перш за все стосується кафедр філологічного факультету. Навіть дивно, що найбільший в Університеті факультет дав порівняно малу кількість доповідей.

Загальноміська студентська конференція є бойовим оглядом наукових сил студентства. Вона виявить позитивні риси в роботі студентів, викриє хиби і буде сприяти ще більшому розгортанню творчої науково-дослідницької діяльності студентства нашого міста.

Студенти Університету в своїх доповідях на конференції повинні відсторонити честь свого учбового закладу, продемонструвати глибокі знання і сміливу наукову думку. Будемо сподіватись, що їх сумлінна праця одержить високу оцінку.

ВСЕСОЮЗНА НАРАДА КЕРІВНИКІВ КАФЕДР РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ДЕРЖАВНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

З 29 березня по 3 квітня в Москві проходила Все-союзна нарада керівників кафедр російської мови державних університетів.

На нараді були обговорені важливі і актуальні питання, які мають велике значення в постановці роботи з російської мови і інших лінгвістичних дисциплін.

Були висвітлені завдання радянського мовознавства на даному етапі. Нарада піддала критиці програми 1947 року з старослов'янської і сучасної російської мов, а також програми з історії російської мови і діалектології.

Були обговорені проект нового учбового плану по спеціальності „російська мова і література“, тематика науково-дослідницьких робіт, кандидатські мінімуми тощо.

Московська нарада з питань викладання російської мови буде мати величезне значення в справі покращення підготовки науково-педагогічних кадрів, що виходять з наших університетів.

Гідно зустрінемо 30-річчя ВЛКСМ!

ЗВЕРНЕННЯ

комсомольців і молоді геолого-ґрунтознавчого факультету до комсомольців і молоді Університету

29 жовтня цього року Ленінсько-Сталінський комсомол буде святкувати своє тридцятиріччя. Це буде свято всього радянського народу, всієї прогресивної молоді світу.

Наша радянська молодь готується зустріти 30-річчя ВЛКСМ новими досягненнями в труді і учиті. Комсомольці і молодь міста-героя Одеси докладають всіх сил, щоб новими виробничими успіхами ознаменувати цю велику дату.

У відповідь на патріотичний заклик молоді заводу ім. Жовтневої революції в області широко розгортається соціалістичне змагання за гідну зустріч 30-ї річниці тричіорденоносного комсомолу.

Ми, комсомольці і молодь геолого-ґрунтознавчого факультету Одеського Держуніверситету, також вирішили взяти активну участь у цій великій справі.

Ми забов'язуємося:

1) прочитати 8 доповідей про ювілей ВЛКСМ, а також на науково-популярні теми в підшефних організаціях;

2) організувати вечір самодіяльності з метою надання матеріальної допомоги дітям-сиротам;

3) зібрати 80 книжок для підшефного колгоспу.

Ми звертаємося до всіх комсомольців і молоді всіх факультетів з закликом провести і в себе такі ж міроприємства, ще вище піднести громадську роботу, щоб гідно зустріти 30-річчя ВЛКСМ.

Ми вважаємо, що найкращим нашим подарунком славному ювілею Ленінсько-Сталінського комсомолу буде зразкове проведення літньої екзаменаційної сесії і нові успіхи в навчанні.

За дорученням комсомольської організації геолого-ґрунтознавчого факультету: секретар бюро ЛКСМУ Лейбман, комсомольці Шехтман, Новікова, Соколовський, Любецька та інші.

НА ЗАНЯТІ ШКОЛИ ПРОФСПІЛКОВОГО АКТИВУ

Недавно відбулося заняття школи профспілкового активу Університету, на якому голова профкому тов. Андреєв зробив доповідь про рішення III пленуму профспілок, який відбувся у Києві, і піддав критичному розглядові роботу нашої профспілкової організації в світлі рішень пленуму.

Тов. Андреєв загострив увагу на недоліках в роботі профактиву і вказав на шляхи до їх усунення. Одним із істотних недоліків в діяльності профактиву є відсутність належної роз'яснювальної роботи серед студентів про роль і значення профспілок. Саме цим і пояснюється те, що багато студентів молодших курсів ще не з'являються членами профспілки.

Не менш гостро було також поставлено питання про систематичність і вчасність збирання членських внесків, про зразкове ведення профспілкового господарства.

Наприкінці тов. Андреєв підкреслив ті велиki завдання, які покладаються на профспілку, і в першу чергу на актив, у справі підготовки студентів до літньої екзаменаційної сесії.

ТВОРЧЕ ПІДНЕСЕННЯ

Про наукову роботу студентів історичного факультету

У цьому навчальному році у студентів нашого факультету значно збільшився потяг до наукової роботи. Зараз на факультеті працює 5 наукових гуртків, в яких поглиблюють свої знання 102 студенти.

Особливо великий інтерес викликає у студентів робота в гуртку по вивченю історії СРСР (керівник—доцент М. П. Коров'яков). Заняття цього гуртка завжди проходять при активній участі всіх його членів. Тематика доповідей тут цікава і різноманітна, кожна доповідь жавво обговорюється. На засіданнях гуртка було заслухано ряд доповідей на важливі питання з історії нашої Батьківщини—доповідь студента II курсу Найдьонова на тему „Вигнання французів з Москви у 1812 р.“, студента III курсу Патлажана — „Міжнародні відносини напередодні японо-китайської війни 1894—95 рр.“, студента I курсу Табачікова — „Іван Грозний—

Дуже цікаво проходить робота в гуртку політекономії (керівник—доцент Р. С. Бронштейн). Доповіді тут завжди готовуються з великою старанністю і любов'ю. Такими, наприклад, були доповіді студента IV курсу Лошкарева на тему „Економічні перетворення в країнах нової демократії“ і доповідь студента IV курсу Капуна— „Сучасні буржуазні економічні вчення“.

Значно покращили свою роботу гуртки по вивченню нової історії і історії України. На засіданнях останнього

ТЕОРЕТИЧНІ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ І ВІКЛАДАЧІВ

В кінці березня і на початку квітня на всіх факультетах Університету і в Науковій бібліотеці проходили теоретичні конференції професорсько-вікладацького складу по темі „Підсумки філософської дискусії“.

Конференції пройшли на високому ідеїно-теоретичному рівні при активній участі більшості професорів і вікладаців. Так, наприклад, найактивнішу участь в конференції на історичному факультеті взяли професори Готалов, Розенталь, доценти Болтенко, Коров'яков та ін.

На біологічному факультеті—професори Елькін, Потоцький, Медведев, Синельников та інші. Та ж сама картина спостерігалась на всіх факультетах.

Обговорення теоретичних питань на конференціях тісно пов'язувалося з завданнями сучасності.

Можна з задоволенням констатувати той факт, що весняні теоретичні конференції пройшли значно краще, ніж попередні. Виняток становить лише фізико-математичний факультет, де конференція пройшла не досить організовано.

Причиною цього є погана підготовка професорсько-вікладацького складу факультету. Тут об-

межились тільки виділенням доповідачів по окремих питаннях і не перевірили, як готовується до конференції вся маса професорів і вікладаців.

В дальнішому, щоб уникнути таких неприємних випадків, необхідно систематично контролювати самостійну роботу професорсько-вікладацького складу шляхом індивідуальних і групових бесід, обов'язково проводити підготовчу роботу на кафедрах, домагаючись цим рішучого покращення ідеино-теоретичної роботи.

Доцент П. Єфремов.

БІЛЬШЕ КРИТИКУВАТИ, БІЛЬШЕ СПЕРЕЧАТИСЬ!

(Про деякі хиби нашої роботи)

1. Доповідь після дискусії

Недавно професура й студентство біологічного факультету слухали доповідь доцента П. Л. Іванченка про підсумки дискусії про внутрішній конкуренції в рослинному і тваринному світі. Ця дискусія була проведена на сторінках „Літературної газети“ і, як підкreslova сама доповідача, активне втручання в найактуальніші проблеми біологічної науки органу спілки радянських письменників СРСР показало, що питання підкреслює широкі кола радянської громадськості. Справді, як багато людей висловився з цих питань на сторінках „Літературної газети“, чимало промовців виступало з цього ж таки питання на нарадах, що під час дискусії властивались у наукових колективах, а звіти про ці наради знову таки публікувались у пресі.

Проте, в Одеському Університеті слухали доповідь про дискусію, коли вона закінчилась, коли вже було підбито всі підсумки. Невже деканат біологічного факультету не міг тоді, коли тільки починалась дискусія, коли тільки виявлялись протилежні точки зору її учасників, організувати науковий диспут і в стінах нашого Університету? Варт було б, може, запропонувати їхніх представників біологічної науки, що працюють в інших наукових та учибових закладах. Це безперечно дало б відчути в місті роль Університету як провідного наукового центру.

На жаль, цього зроблено не було. В деканаті біологічного факультету не виявили потрібної наукової ініціативи, щоб зосередити громадську думку навколо бойового питання сучасної науки.

2. Незрозуміле відмовчування

Не тільки деканату біологічного факультету бракує такої ініціативи. Тож саме можна сказати і про філологів.

Останнього часу у філологічній науці іде рішучий наступ проти „школи Веселовського“, як вчення антинародного, що виступило проти революційно-демократичних концепцій Чернишевського і Добролюбова та приижувало національну гідність російської літератури і російської народної творчості, зводячи все багатство нашої культу-

тури до запозичень то в одного, то в іншого народу.

Хибність „школи Веселовського“ тим більшою мірою повинна була бути обговорена на філологічному факультеті нашого Університету, що одеських літературознавців довгі роки очолював проф. Р. М. Волков, який подіяв свого часу чимало поглядів „школи Веселовського“. Багато нинішніх викладачів Університету є учнями Р. М. Волкова і некритично самого таки часу могли сприйняти погляди Веселовського. Сьогодні, якщо ці помилки не будуть усвідомлені і переворочені, вони безперечно заважатимуть вихованню нашої молоді в дусі марксистсько-літературознавства.

Але, як це не дивно, досі обговорення хибності „школи Веселовського“ деканат філологічного факультету не влаштував. Аж ніяк не відійшло у роботі факультету та викріття помилкових оцінок творчості Толстого й Достоєвського, що їх допустили окремі наші літературознавці, підносячи реакційні сторони світогляду й творчості цих письменників.

Помилково було б гадати, ніби це питання стосується тільки Москви чи Ленінграду. Довги роки в одеській вищій школі працював такий переконаний толстовець, як небіжчик професор В. Ф. Лазурський. Чи не варто замислитися, а чи не залишив він сліди ідеологічних „вивихів“ по своїй багаторічній викладовській роботі?

Така ж дискусія була б дуже корисною і щодо Достоєвського.

Час розібраться в усіх помилках, допущених в нашому літературознавстві у тлумаченні творчості Толстого і Достоєвського, і не тільки засудити ці помилки, а й уникнути їх у власній роботі.

3. Диспут без диспутантів

Ми дуже мало дискутуємо, мало сперечаемось між собою, а коли є нагода, то навіть її уникамо. Яскравий приклад — недавній захист на Вченій Раді історичного філологічного факультету дисертациї Гольденберг про Лесінга. Здавалося б, що це — тема, що може зацікавити не тільки істориків, а й філологів, може викликати виступи не лише офіційних опонентів, а й інших членів Ради.

Проте, виявилось, що ніхто з працівників, скажім, кафедри за-

„СКАЗАНИЕ О ЗЕМЛЕ СИБИРСКОЙ“

Зараз на екранах нашого міста демонструється кольоровий фільм „Сказание о земле сибирской“. Ця нова робота режисера Пир'єва, недавно відзначена Сталінською премією першого степеня, зустріла гараже схвалення всіх глядачів. Багато наших студентів також проповідливши цей видатний фільм і внесли від нього хороші враження.

Хвилює перш за все велична і глибока ідея фільму: без єднання з народом не може бути справжнього мистецтва. Тільки в народі, в тісних зв'язках з ним поет, письменник і композитор знаходить сили для свого творчого напінення. Ця тема прекрасно відтворена у фільмі. В ньому діють прості радянські люди, народжені нашою соціалістичною епохою. Це Андрій Балашов, молодий талановитий піаніст, вихованець Московської консерваторії. Він мужньо воював на фронтах Вітчизняної війни і, демобілізувавшись, знову повертається до рідної консерваторії, до любими спрости. Він зустрічає своїх старих друзів, що стали відомими музикантами, чує їхню гру, і тут ним оволодіває гірке і трагічне відчуття своєї неспроможності зірватися з ними — на фронті йому пошкодило руку, і він уже не може грati так, як раніше. Всі його нараді руйнуються. З болем в серці він залишає Москву, любиму дівчину і їде в рідний Сибір, де влаш-

товується працювати креслярем на будівництві нового заводу.

Переживши велику душевну драму, Андрій Балашов не шукає самотності, не впадає в пессімізм. Він зустрічає місце підтримки колективу, його оточують тепле піклування і пошана. Сам виходель з народу, Балашов ще більше змінює з ним свої зв'язки, і в цьому — джерело його духовного відродження, надії і віри в свої творчі сили і можливості. З хвилюванням він бачить, як розкривають серця простих сибір'ян народні пісні, які він співає вечорами в клубі. Він бачить, як любов до мистецтва, до пісенної творчості закладена в народі, і усвідомлює, яку радість може принести музикант своєю творчістю народові. І він вирішив творити. Автори фільму прекрасно показали перетворення Балашова. Натхнені новими образами і думками, він пише прекрасну ораторію „Сказание о земле сибирской“. І вже не в містечковому клубі, а в залі Московської консерваторії звучить її велична мелодія, яка народилася в широких сибірських просторах, на соціалістичних будовах, в гуші народних мас.

Артист В. Дружников, який грає Андрія Балашова, показує його благородство людини, пристрасним і тонким художником, органічно зв'язаним з народом.

Адреса редакції: Одеса, вул. Петра Великого № 2, кімната 17. Телефон 2-62-58.

БР 09031.

Друкарня Одеського Університету ім. І. І. Мечникова. Одеса, вул. Щепкіна № 12.

Замовлення № 412. Тираж 1000

Обговорення роману „Університет“ і повісті „Тroe в сірих шинелях“

Днями на II курсі філологічного факультету відбулося обговорення роману Коновалова „Університет“ і повісті Добровольського „Тroe в сірих шинелях“. Виступаючи відзначили, що вона актуальніша і близчча до студентських мас. Доля героїв повісті ціком протилежна долі героїв повісті англійського письменника Дж. Пріслі з схожим заголовком „Тroe в нових костюмах“. Герой повісті Пріслі після повернення з другої світової війни спіткає повне розчарування в „обітованому раю“ капіталізму. Не те в нашій соціалістичній країні, де кожна людина має повну змогу жити й творити на благо народу. Радянських юнаків-студентів, що повернулися з фронтів Великої Вітчизняної війни, чекає радість творчої праці, перед ними відкрито широкий шлях до науки. Це прекрасно показано в повісті Добровольського, героями якої з'являються студенти Віктор Черкашин і його друзі.

Поряд з цим виступаючи визначили і ряд істотних недоліків роману, вказавши на те, що в романі „Університет“ більше відображене життя професорсько-викладацького складу, навіть з інтимними подробицями. Показ студентського життя поверховий, мало переконливий. Образ головного героя — Іллі Кожарова надто схематичний.

Вказано було також на нестрункість композиції роману „Університет“, на розтягність деяких місць і на те, що в романі є зайві сцени, які нічого не додають, а тільки гальмують розвиток подій (наприклад, опис полювання). Більш жваве обговорення викликала повість Добровольського „Тroe в сірих шинелях“. Відзначивши цю позитивну сторону повісті, присутні вказали, що автор, маючи на меті висвітлити життя студентства, не зумів показати студентського колективу. У повісті фігурують лише окремі групи студентів, недостатньо показано хід учбового процесу і т. ін.

Всі виступаючи згодились на одній думці, що слід відійти стремінні В. Добровольського вивести героем наших днів морально красиву, з встановленими етичними принципами молоду радянську людину, будівниця комунізму.

Лінгвістичний семінар

На лінгвістичному семінарі обговорюються нові вузівські посібники і піддаються розгляду актуальні проблеми мовознавства. Цікавим було заняття лінгвістичного семінару, на якому аспірант тов. Касім зробив доповідь на тему „Звуковий закон“. Марксистське розв'язання питання про причини звукових змін в мовах світу з'являється одним із важливіших завдань мовознавства. Тому учасники семінару з великим інтересом прослухали доповідь тов. Касіма, в якій дуже докладно і дбайливо була викладена точка зору академіка Марра

і його школи, що настоювало на соціальній обумовленості фонетичних змін в протилежність ідеалістичним теоріям „найменшого зусилля“, „кліматичних впливів“ і т. п., які висувалися в різний час європейськими вченими.

При обговоренні доповідів тов. Касіма виступавши т. т. Букатевич, Москаленко, Юстратова і ін. висловили ряд міркувань з приводу конкретизації і дальшої розробки прогресивної теорії, висунуті радянськими лінгвістами. Вони дали високу оцінку доповіді тов. Касіма зробив доповідь на тему „Звуковий закон“. Марксистське розв'язання питання про причини звукових змін в мовах світу з'являється одним із важливіших завдань мовознавства. Тому учасники семінару з великим інтересом прослухали доповідь тов. Касіма, в якій дуже докладно і дбайливо була викладена точка зору академіка Марра

і його школи, що настоювало на соціальній обумовленості фонетичних змін в протилежність ідеалістичним теоріям „найменшого зусилля“, „кліматичних впливів“ і т. п., які висувалися в різний час європейськими вченими.

При обговоренні доповіді тов. Касіма виступавши т. т. Букатевич, Москаленко, Юстратова і ін. висловили ряд міркувань з приводу конкретизації і дальшої розробки прогресивної теорії, висунуті радянськими лінгвістами. Вони дали високу оцінку доповіді тов. Касіма зробив доповідь на тему „Звуковий закон“. Марксистське розв'язання питання про причини звукових змін в мовах світу з'являється одним із важливіших завдань мовознавства. Тому учасники семінару з великим інтересом прослухали доповідь тов. Касіма, в якій дуже докладно і дбайливо була викладена точка зору академіка Марра

і його школи, що настоювало на соціальній обумовленості фонетичних змін в протилежність ідеалістичним теоріям „найменшого зусилля“, „кліматичних впливів“ і т. п., які висувалися в різний час європейськими вченими.

При обговоренні доповіді тов. Касіма виступавши т. т. Букатевич, Москаленко, Юстратова і ін. висловили ряд міркувань з приводу конкретизації і дальшої розробки прогресивної теорії, висунуті радянськими лінгвістами. Вони дали високу оцінку доповіді тов. Касіма зробив доповідь на тему „Звуковий закон“. Марксистське розв'язання питання про причини звукових змін в мовах світу з'являється одним із важливіших завдань мовознавства. Тому учасники семінару з великим інтересом прослухали доповідь тов. Касіма, в якій дуже докладно і дбайливо була викладена точка зору академіка Марра

і його школи, що настоювало на соціальній обумовленості фонетичних змін в протилежність ідеалістичним теоріям „найменшого зусилля“, „кліматичних впливів“ і т. п., які висувалися в різний час європейськими вченими.

При обговоренні доповіді тов. Касіма виступавши т. т. Букатевич, Москаленко, Юстратова і ін. висловили ряд міркувань з приводу конкретизації і дальшої розробки прогресивної теорії, висунуті радянськими лінгвістами. Вони дали високу оцінку доповіді тов. Касіма зробив доповідь на тему „Звуковий закон“. Марксистське розв'язання питання про причини звукових змін в мовах світу з'являється одним із важливіших завдань мовознавства. Тому учасники семінару з великим інтересом прослухали доповідь тов. Касіма, в якій дуже докладно і дбайливо була викладена точка зору академіка Марра

і його школи, що настоювало на соціальній обумовленості фонетичних змін в протилежність ідеалістичним теоріям „найменшого зусилля“, „кліматичних впливів“ і т. п., які висувалися в різний час єв